

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Τομέας Κοινωνικής Πολιτικής

Τα μέτρα και οι δράσεις, που προτείνει το Δημοκρατικό Κόμμα, στηρίζονται σε τέσσερις πυλώνες:

1. Πρόληψη
2. Θεραπεία και κοινωνική επανένταξη/ υποστήριξη
3. Μείωση της βλάβης
4. Ρύθμιση και έλεγχος της προσφοράς

1

1. ΠΡΟΛΗΨΗ (63 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ)

Σύμφωνα με την έρευνα με τίτλο, «Το Κοινωνικό Κόστος των Παράνομων Εξαρτησιογόνων Ουσιών στην Κύπρο 2016», μόνο το 1.7% του συνολικού Κοινωνικού κόστους των ναρκωτικών αποτελεί άμεσο κόστος για την πρόληψη και την έρευνα. Σύμφωνα με την ίδια έρευνα σε σύγκριση με το 2006, παρατηρείται μείωση των δαπανών για την πρόληψη και την έρευνα. Είναι ξεκάθαρο ότι πρέπει να ενισχυθούν τα προγράμματα πρόληψης και αυτό εισηγούμαστε. Είναι τραγικό το συμπέρασμα της έρευνας ότι δαπανάται 76.3% του κοινωνικού κόστους των ναρκωτικών για επιβολή του νόμου και μόλις 1.7% για πρόληψη και έρευνα.

Παιδεία

- Επαρκής ενημέρωση των μαθητών για τις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες και τις συνέπειες της χρήσης τους. Ενίσχυση του προγράμματος «Αγωγής Υγείας» στο Εκπαιδευτικό Σύστημα με έμφαση στην πρόληψη των εξαρτησιογόνων ουσιών αλλά και στις συνέπειες τους στην υγεία.
- Όλα τα παιδιά πρέπει να τυγχάνουν εκπαίδευσης μέσα από βιωματικά εργαστήρια τα οποία θα είναι συστηματικά και ενταγμένα στο πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας ώστε να είναι υποχρεωτική η συμμετοχή και να ανταποκρίνονται στην ηλικιακή ομάδα των συμμετέχοντων. Τα βιωματικά αυτά

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

εργαστήρια πρέπει να σχεδιάζονται και να εφαρμόζονται από εξειδικευμένα στον τομέα άτομα.

- Εκπαίδευση και στήριξη των εκπαιδευτικών σε θέματα εξαρτησιογόνων ουσιών ιδιαίτερα σε θέματα αναγνώρισης μαθητών-χρηστών και στήριξης τους.
- Να στελεχωθούν οι Κρατικές Στέγες με το απαραίτητο εξειδικευμένο προσωπικό που θα βοηθήσει στην πρόληψη και θεραπεία δηλαδή ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς αφού όχι μόνο στην Κύπρο αλλά και διεθνώς τα παιδιά στις Κρατικές Στέγες θεωρούνται «υψηλού κινδύνου» και οι πιθανότητες να εθιστούν στις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες είναι μεγάλες.
- Προτείνουμε την λειτουργία προληπτικών προγραμμάτων στις Κρατικές Στέγες σχεδιασμένα από ειδικούς.
- Τοποθέτηση Καθηγητών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής τουλάχιστον ένα σε κάθε Γυμνάσιο και ένα σε κάθε Λύκειο με τον αριθμό να αυξάνεται ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών και με προκαθορισμένο πρόγραμμα που θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αυτού προβλήματος.
- Θα πρέπει να υπάρχει επαρκής μηχανισμός εντοπισμού και στήριξης παιδιών με μαθησιακά, συναισθηματικά και άλλα προβλήματα και η διαδικασία αυτή θα πρέπει να είναι ποιοτική και να γίνεται εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος καθώς και η βοήθεια στα παιδιά αυτά θα πρέπει να είναι άμεση και επαρκής. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων. Επίσης οι ψυχολόγοι αυτοί θα πρέπει να έχουν την κατάλληλη εκπαίδευση σε θέματα παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών. Να σημειωθεί ότι σήμερα αντιστοιχεί 1 εκπαιδευτικός ψυχολόγος για κάθε 2500 μαθητές περίπου. Χρειάζεται επίσης η τοποθέτηση και κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία.
- Εφαρμογή προγράμματος πρώιμης παρέμβασης για τη στήριξη μαθητών που φοιτούν στο Σύστημα Προπαρασκευαστικής Μαθητείας αλλά και των οικογενειών τους.
- Να εφαρμοστεί ο θεσμός των Drug Free Zones γύρω από τα σχολεία ο οποίος θα έχει ως αποτέλεσμα να θεσμοθετηθούν αυστηρότερες ποινές για οποιοδήποτε αδίκημα σχετίζεται με παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες στην εγγύτητα του σχολικού χώρου.
- Άνοιγμα επιλεγμένων προαυλίων των σχολείων που έχουν υποδομές για αθλητισμό και πολιτιστική δραστηριότητα κατά τις απογευματινές ώρες.

2

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Αλκοόλ και παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες

Αφού οι στατιστικές δείχνουν ότι υπάρχει σχέση χρήσης αλκοόλ και παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών προτείνουμε:

- Ανατροπή της τάσης κατανάλωσης αλκοόλ ανάμεσα στα παιδιά μέσω της μείωσης προσβασιμότητας και διαθεσιμότητας με την αλλαγή της νομοθεσίας, την εντατικοποίηση μέτρων ελέγχου, την προώθηση και παροχή εκπαίδευσης στην υπεύθυνη πώληση και διάθεση αλκοόλ σε χώρους αναψυχής και φεστιβάλ για νέους.
- Αποτελεσματική εφαρμογή συστηματικών ελέγχων σε χώρους αναψυχής όπου συχνάζουν ανήλικα άτομα και σε υποστατικά που πωλούν αλκοόλ.
- Έγκριση τροποποιητικής νομοθεσίας για την Πώληση Οινοπνευματωδών Ποτών που να προνοεί τα εξής:

- Αλλαγή του ορίου ηλικίας πρόσβασης και κατανάλωσης του αλκοόλ από 17 στα 18 χρόνια
- επιβολή αυστηρότερων ποινών σε περίπτωση πώλησης σε άτομα κάτω του ορίου ηλικίας που προνοεί ο νόμος
- παροχή εκπαίδευσης των πωλητών όσον αφορά στην υπεύθυνη πώληση και σερβίρισμα αλκοολούχων ποτών, συνδεδεμένη με διαδικασία αδειοδότησης
- ερμηνεία της μέθης και ενσωμάτωσης της στην εκπαίδευση της υπεύθυνης πώλησης
- ανάπτυξη ενός έγκυρου και ξεκάθਾਰου συστήματος ελέγχου
- επικοινωνία των αποτελεσμάτων του ελέγχου εφαρμογής του νόμου στους πωλητές αλκοολούχων ποτών και ιδιοκτήτες υποστατικών και δημοσίευση παραβιάσεων ετησίως στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας Κύπρου
- Κατάλογος πωλητών αλκοολούχων ποτών και ιδιοκτητών των υποστατικών που πωλούν οινοπνευματώδη θα δημοσιεύεται κατόπιν

3

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

έκδοσης διατάγματος του Υπουργού Εσωτερικών, με τις ανά έτος τροποποιήσεις, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Περαιτέρω εισηγούμαστε να τροποποιηθεί η Νομοθεσία ώστε σε περίπτωση καταδίκης για πώληση οινοπνευματωδών ποτών κατά παράβαση του κατώτατου ορίου ηλικίας που ορίζει ο νόμος, να αναστέλλεται η άδεια πώλησης οινοπνευματωδών ποτών για όση περίοδο το Δικαστήριο κρίνει δίκαιον, επιπρόσθετα με οποιαδήποτε άλλη ποινή το Δικαστήριο αποφασίσει δίκαιον να επιβάλει.

Προγράμματα πρόληψης και εμπειρογνωμοσύνη

Τα προγράμματα πρόληψης και οι σχετικές με αυτά χορηγίες με βάση τις διαδικασίες της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, πρέπει να συνεχίσουν να δίνονται μετά από συνεχή αυστηρή αξιολόγηση σε φορείς οι οποίοι αποδεδειγμένα θα έχουν εμπειρία στο θέμα των παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών. Οι διαδικασίες επιχορηγήσεων προς τρίτους, της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου πρέπει να υπόκεινται σε συνεχή βελτίωση με γνώμονα τη διαφάνεια, τη χρηστή διοίκηση και την αποτελεσματική διαχείριση κρατικών χορηγιών όπως προβλέπει η νενομισμένη διαδικασία βάσει Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 86.013, ημερομηνίας 24/10/2018.

4

Πρόληψη και κοινοτική δράση

Εισαγωγή του θεσμού του «Πάρκου της γειτονιάς» στο οποίο θα παρουσιάζονται στους δημότες προγράμματα για την πρόληψη και θα γίνονται διάφορες δραστηριότητες με σκοπό την υγιή απασχόληση των πολιτών.

Δημιουργία Κέντρων ερασιτεχνικής δημιουργίας και απασχόλησης σε όλους τους Δήμους και αξιοποίηση ελεύθερων χώρων των Δήμων και των Κοινοτήτων για αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.

Επιχορήγηση από μέρους των Δήμων και των Κοινοτήτων αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων παιδιών και παροχή υπηρεσίας μεταφοράς τους στις δραστηριότητες αυτές.

Αξιοποίηση από μέρους των Δήμων και των Κοινοτήτων της όποιας δυνατότητας υπάρχει για προβολή θέσεων ενάντια στις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες όπως σε αθλητικούς και πολιτιστικούς χώρους όπου συγκεντρώνεται η νεολαία.

Ενίσχυση της συνεργασίας της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου με την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην πρόληψη και εντοπισμό των ευάλωτων ομάδων.

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Να υποχρεούται ο κάθε Δήμος να εξαγγέλλει κάθε χρόνο καμπάνια σε σχέση με τις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες με ευθύνη του, με απολογισμό της δράσης και στόχους για τη συνέχεια.

Εφαρμογή προγραμμάτων Παγκύπρια για εντοπισμό, παραπομπή σε προληπτικό ή και θεραπευτικό πρόγραμμα και παροχή κοινωνικής στήριξης σε ευάλωτες ομάδες.

Πρόληψη και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Δημιουργία συμβουλευτικών σταθμών ψυχοκοινωνικής στήριξης φοιτητών στα εκπαιδευτικά ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευση οι οποίοι θα αποτελούνται από τουλάχιστον ένα κοινωνικό λειτουργό και ένα ψυχολόγο. Στόχοι των συμβουλευτικών σταθμών θα είναι η πρόληψη και η έγκαιρη παρέμβαση για την αντιμετώπιση της χρήσης ουσιών, η συνεργασία με εξειδικευμένους φορείς για παραπομπή σε θεραπεία όσων αντιμετωπίζουν πρόβλημα εξάρτησης, καθώς επίσης και η συμβουλευτική για ζητήματα ψυχικής υγείας και κρίσεων που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές κατά την περίοδο των σπουδών τους. Οι συμβουλευτικοί αυτοί σταθμοί θα μπορούν να ενταχθούν σε ένα δίκτυο ανταλλαγής τεχνογνωσίας, καινοτόμων πρακτικών και εκπαίδευσης με την συνεργασία και την υποστήριξη της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου και του Υπουργείου Παιδείας.

Δημιουργία Φόρουμ σε κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που να συνεδριάζει τακτικά και στο οποίο θα συμμετέχουν φοιτητές, διοικητικό και άλλο προσωπικό και καθηγητές καθώς και εκπρόσωποι παρατάξεων όπου θα συζητείται η κατάσταση στα πανεπιστήμια και τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές.

Να ενταχθεί στα εκπαιδευτικά ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης το μάθημα των εξαρτήσεων στα Τμήματα της Ιατρικής, Ψυχολογίας, Νοσηλευτικής, Παιδαγωγικών, Κοινωνιολογίας και Νομικής στο πρόγραμμα σπουδών τους ώστε οι απόφοιτοι τους να έχουν λάβει σχετική εκπαίδευση όπως γίνεται αντίστοιχα στον ευρωπαϊκό και στο διεθνή χώρο. Επίσης κρίνεται σημαντική η εξειδίκευση στον τομέα αυτό με την ανάπτυξη συνθετικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Προτείνεται η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχετικών εγχειριδίων για το πρόβλημα της χρήσης των παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών το οποίο εξελίσσεται αλλά και τις δυνατότητες πρόληψης και ψυχοκοινωνικής παρέμβασης.

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Πρόληψη και Εθνική Φρουρά

Σε σχέση με τη θητεία των αρρένων στην Εθνική Φρουρά, που αποτελεί μια ευαίσθητη περίοδο, προτείνουμε την αύξηση των ψυχολόγων στην Εθνική Φρουρά, αφού ο αριθμός τους σήμερα είναι περιορισμένος.

Εισηγούμαστε την ενίσχυση της Εθνικής Φρουράς με κοινωνικούς λειτουργούς.

Λειτουργία νέων προγραμμάτων πρόληψης στην Εθνική Φρουρά πέραν του προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου και βρίσκεται σε λειτουργία σήμερα.

Όλο το προσωπικό μόνιμο ή έφεδροι να μπορεί να υποβληθεί σε έλεγχο για ουσίες.

Κατά την κατάταξη όλων των εθνοφρουρών στην Εθνική Φρουρά με την συγκατάθεση τους να γίνονται έλεγχοι για ανίχνευση παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών.

Να αποτελεί όρο της θητείας των εθνοφρουρών στο στράτευμα η διενέργεια συχνών και αιφνίδιων ελέγχων κατά τη διάρκεια ολόκληρης της θητείας τους για την ανίχνευση παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών. Οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να πραγματοποιούνται συχνά και αιφνίδια για να υπάρχει ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Σε κάθε προκήρυξη για πρόσληψη εργοδοτούμενων στην Εθνική Φρουρά θα πρέπει να υπάρχει όρος ότι υποχρεούται ο ενδιαφερόμενος κατά την υποβολή της αίτησης του να υποβληθεί σε έλεγχο για ανίχνευση παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών.

Περαιτέρω στην ίδια προκήρυξη θα πρέπει να αναφέρεται ότι σε περίπτωση εργοδότησης στην Εθνική Φρουρά, θα αποτελεί όρο της εργοδότησης να δοθεί συγκατάθεση από τον εργοδοτούμενο για να υποβληθεί κατά την εργοδότηση του σε συχνούς και αιφνίδιους ελέγχους για ανίχνευση παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών. Και σε αυτή την περίπτωση για να υπάρχει ουσιαστικό αποτέλεσμα θα πρέπει οι έλεγχοι αυτοί να είναι συχνοί και αιφνίδιοι.

Ενίσχυση του αρμοδίου για εξαρτήσεις σώματος της εθνικής φρουράς με ανθρώπινο δυναμικό.

Πρόληψη και σωφρονιστικά ιδρύματα

- Να επεκταθούν τα μέτρα ελέγχου που σήμερα εφαρμόζονται στους κρατούμενους και επισκέπτες και στο προσωπικό των φυλακών.

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

- Να μπορούν να γίνουν αιφνιδιαστικοί έλεγχοι στις φυλακές με ένταλμα έρευνας όπως γίνεται σε όλες τις άλλες περιπτώσεις που πληρούνται οι προϋποθέσεις έρευνας για παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες και να μην απαιτείται άδεια από τον Διευθυντή των φυλακών για έρευνα στις φυλακές.
- Να διασφαλιστεί η συνέχιση της θεραπείας μετά την αποφυλάκιση, χρηστών που συμμετέχουν σε θεραπευτικά προγράμματα κατά την διάρκεια της κράτησής τους.
- Η Κύπρος πρέπει να πάψει να είναι η μοναδική χώρα που συμμετέχει στο EMCDDA στην οποία δεν διενεργείται έρευνα στις φυλακές. Η έρευνα στις φυλακές είναι απαραίτητη για να διαπιστωθεί το μέγεθος και το είδος του προβλήματος που υπάρχει σε σχέση με τη χρήση παράνομων ουσιών και στη βάση των συμπερασμάτων της να σχεδιαστούν αντίστοιχες πολιτικές που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των φυλακισμένων.
- Εισαγωγή Πρωτοκόλλου για τη διασύνδεση των ατόμων που αποφυλακίζονται και αντιμετωπίζουν προβλήματα ουσιοεξάρτησης,

7

Πρόληψη, ΜΜΕ και Διαδίκτυο

Να αποτελέσει προϋπόθεση για την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας των τηλεοπτικών καναλιών και των ραδιοσταθμών η προβολή σειράς μηνυμάτων κατά της χρήσης παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών.

Υιοθέτηση από όλους τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς του Οδηγού Καλών Πρακτικών για τα ΜΜΕ που εξέδωσε η Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου σε συνεργασία με την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, το ΚΥΠΕ, το ΓΤΠ, την Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού και την Ένωση Συντακτών.

Λόγω της αύξηση των υποθέσεων διακίνησης παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών στην Κύπρο μέσω διαδικτύου, επιβάλλεται:

- η ενίσχυση της ΥΚΑΝ
- η πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού στην ΥΚΑΝ και η δημιουργία τμήματος εντός της ΥΚΑΝ σε σχέση με το ηλεκτρονικό έγκλημα και τις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες.
- ενίσχυση της συνεργασίας της ΥΚΑΝ μέσω του τμήματος αυτού με το Ηλεκτρονικό Έγκλημα.

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Επιπλέον, κάποια επιμέρους μέτρα σε σχέση με την πρόληψη:

Ενίσχυση και διάδοση της σχολής γονέων όπου στόχος θα είναι η δημιουργία μηχανισμού στήριξης των γονέων για την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ παιδιών και γονέων έτσι ώστε να μειωθούν οι πιθανότητες χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών για τα παιδιά αλλά και για τους ίδιους τους γονείς.

Να εισαχθούν προγράμματα με στόχο την ενημέρωση των γονέων ως προς τα χαρακτηριστικά του χρήστη ώστε να μπορούν οι γονείς έγκαιρα να διακρίνουν αν το παιδί τους είναι χρήστης παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών.

Να αυξηθούν οι εκστρατείες της αστυνομίας ελέγχου για οδήγηση υπό την επήρεια παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών και ελέγχου για οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ. Να μελετηθεί τρόπος ούτως ώστε οι έλεγχοι αυτοί να συνδυάζονται με την παραπομπή σε θεραπεία, όπως είναι η σύσταση του EMCDDA.

Αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας για το κάπνισμα. Η καμπύλη της κάνναβης ακολουθεί την καμπύλη του καπνίσματος.

Να συνεχίσει να γίνεται αξιολόγηση της εκάστοτε εθνικής στρατηγικής για τις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες από την Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου με στόχο την εκτίμηση του επιτευχθέντος επιπέδου εφαρμογής της αλλά και για να συμπεριλαμβάνονται σε αυτήν οι αλλαγές στην κατάσταση των ουσιών αυτών με την πάροδο του χρόνου.

Να αξιοποιηθεί η κοινοτική αστυνομία για το θέμα των παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών.

Θέσπιση διατάξεων με τις οποίες θα υποχρεωθούν οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας και τα καταστήματα εμπορίας ειδών κινητής τηλεφωνίας, να καταγράφουν σε κάθε περίπτωση πώλησης κινητών τηλεφώνων τα στοιχεία των κατόχων και χρηστών από επίσημα αποδεικτικά της ταυτότητας έγγραφα.

Εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης σε σχέση με τις ανάγκες μεταναστών (παιδιών και εφήβων) οι οποίοι αποτελούν ευάλωτη ομάδα και φιλοξενούνται σε χώρους διαμονής και φιλοξενίας.

Να ενισχυθεί η συνεργασία της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου με τον ΚΟΑ και τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου για προώθηση της πρόληψης.

Θα πρέπει να προωθηθεί η έρευνα σε σχέση με τις εξαρτησιογόνες ουσίες και το κονδύλι που δαπανάται για αυτή πρέπει να αυξηθεί έτσι ώστε μέσω της έρευνας να υπάρχει σωστή αντίληψη του προβλήματος και λήψη κατάλληλων μέτρων πρόληψης. Σύμφωνα με την έρευνα με τίτλο « Το Κοινωνικό Κόστος των Παράνομων

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Εξαρτησιογόνων Ουσιών στην Κύπρο 2016» μόνο 1.7% του Κοινωνικού Κόστους για τις Παράνομες Εξαρτησιογόνες ουσίες δαπανάται στην πρόληψη και έρευνα.

Τα έσοδα που προέρχονται από καταδίκες δυνάμει του Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου να κατατίθενται σε Ειδικό Ταμείο, Ταμείο για την Πρόληψη και Θεραπεία σε σχέση με Παράνομες Εξαρτησιογόνες Ουσίες, το οποίο θα δημιουργηθεί με τροποποίηση του ανωτέρω νόμου και να δίνονται στην Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου για να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς πρόληψης και θεραπείας.

Στο ίδιο Ταμείο, να κατατίθεται και οποιαδήποτε χρηματική ποινή εισπραχθεί με βάση τις πρόνοιες του Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου σε σχέση με παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες και να δίνεται στην Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου για να χρησιμοποιείται για σκοπούς πρόληψης και θεραπείας. Να γίνουν οι σχετικές τροποποιήσεις στον Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο.

9

2.ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ (22 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ)

Δημιουργία προγράμματος έγκαιρης παρέμβασης στοχευμένης στα άτομα που συλλαμβάνονται στα πλαίσια του Πέρι Οδικής Ασφάλειας Νόμου σε σχέση με Νάρκοτεστ.

Δημιουργία προγράμματος κινητοποίησης μαθητών από μαθητές για θεραπεία.

Εκπαίδευση και ενημέρωση των επαγγελματιών του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης (δικαστές, δημόσιοι κατήγοροι, δικηγόροι) για την νομοθεσία που αφορά τις εναλλακτικές ποινές (θεραπεία) αντί της φυλάκισης.

Δημιουργία εξειδικευμένου νοσηλευτικού κέντρου για άτομα με διπλή διάγνωση (εξάρτηση και ψυχιατρική ασθένεια).

Δημιουργία ολοκληρωμένης θεραπευτικής δομής (συμβουλευτικός σταθμός, θεραπευτική κοινότητα και κέντρο απεξάρτησης) για τους καταδικασθέντες εξαρτημένους εντός και εκτός του σωφρονιστικού συστήματος.

Δημιουργία Drug courts.

Συνεχής ενίσχυση και αναβάθμιση του Δικτύου Θεραπείας της Αρχής Αντιμετώπισης

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Εξαρτήσεων Κύπρου που απευθύνονται στους Ανήλικους και τους Νεαρούς Χρήστες (13-19 ετών).

Ενίσχυση των θεραπευτικών δράσεων για γυναίκες. Συνεχής ενίσχυση και αναβάθμιση του Δικτύου Θεραπείας της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου με τη δημιουργία Ημερήσιων Κέντρων Απεξάρτησης που απευθύνονται σε γυναίκες.

Το Υπουργείο Υγείας και ο ΟΚΥΠΥ να βελτιώσουν και αναβαθμίσουν υποδομές των θεραπευτικών δομών για τις εξαρτήσεις Άνωση και Θεμεα. Η Άνωση το μόνο κλειστό κέντρο αποτοξίνωσης ενηλίκων διαθέτει μόνο 6 κλίνες και οι κτιριακές του εγκαταστάσεις είναι ακατάλληλες. Θα πρέπει να στεγαστεί σε κτίριο με κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις και με ικανοποιητικό αριθμό κλινών. Η Θεμεα, η μόνη Μονάδα Απεξάρτησης από το Αλκοόλ, στεγάζεται σε χώρο που είναι απαρχαιωμένος και ακατάλληλος. Θα πρέπει να στεγαστεί σε χώρο με κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις

Βελτίωση της πρόσβασης των μεταναστών στα προγράμματα θεραπείας.

Να αναπτυχθεί επαρκής συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Υγείας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Τμήματος Φυλακών με σκοπό τη βελτίωση διαχείρισης των ατόμων που αποφυλακίζονται και αντιμετωπίζουν προβλήματα ουσιοεξάρτησης.

10

Να διεξαχθεί έρευνα για τις ανάγκες των ατόμων που βρίσκονται στο στάδιο της κοινωνικής επανένταξης και με βάση τα αποτελέσματα της να γίνουν και σχετικά προγράμματα επανένταξης, αφού δεν υπάρχει δεσμός μεταξύ θεραπευτικής κοινότητας και επανένταξης.

Η Πολιτεία θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι υπηρεσίες τόσο κρατικές όσο και ιδιωτικές απασχολούν εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό για την κλινική διαχείριση της εξάρτησης. Η Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου να εντατικοποιήσει τους ελέγχους που πραγματοποιεί προς αυτή την κατεύθυνση.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση του 2018 το πιο συχνό συνταγογραφούμενο υποκατάστατο οπιοειδών είναι η μεθαδόνη η οποία χορηγείται στο 63% (σχεδόν 2/3) των χρηστών που παρακολουθούν πρόγραμμα υποκατάστασης στην Ευρώπη. Με βάση τα στοιχεία αυτά εισηγούμαστε τη δημιουργία προγράμματος μεθαδόνης καθώς και την συνεχή ενίσχυση των προγραμμάτων υποκατάστατων συμπεριλαμβανομένης της ψυχοκοινωνικής στήριξης.

Τα εξαρτημένα άτομα έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην εργασία. Εξάλλου η εργασιακή απασχόληση αποτελεί αναμφίβολα σημαντική συνιστώσα της κοινωνικής επανένταξης, που είναι μέρος της θεραπείας των εξαρτήσεων. Θα πρέπει να παρέχεται βοήθεια και στήριξη των εξαρτημένων στην εύρεση εργασίας μέσα από

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

ειδικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και επιδοτήσεων των εργοδοτών. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα πρέπει να διασφαλίζει το δικαίωμα των απεξαρτημένων στην εργασία που είναι βασική προϋπόθεση για την επανένταξη τους.

Το ποσό για παροχή οικονομικής βοήθειας για σκοπούς επανένταξης το οποίο δαπανάται από την Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου θα πρέπει να αυξηθεί.

Τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και η διδασκαλία στο πλαίσιο των θεραπευτικών προγραμμάτων πρέπει να κατοχυρωθούν για κάθε εξαρτώμενο που έχει εγκαταλείψει το σχολείο.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι δικαίωμα όλων των θεραπευομένων, συμπεριλαμβανομένων και των θεραπευόμενων-κρατούμενων στις φυλακές. Αυτό θα πρέπει να διασφαλιστεί.

Για όσους εξαρτημένους καταλήγουν στις φυλακές, πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα αποτελεσματικής θεραπείας και επανένταξης τους στην κοινωνία μέσω μιας ολοκληρωμένης πολιτικής μεταϊδρυματικής στήριξης που θα αποτρέπει την υποτροπή και την εκ νέου καταφυγή στις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες.

11

Ίδρυση Κλειστού Κέντρου Επανάταξης το οποίο θα φιλοξενεί άτομα τα οποία προσπαθούν να ενταχθούν πίσω στην κοινωνία μετά την απεξάρτησή τους από τις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες και στο οποίο θα υπάρχουν σχετικά προγράμματα.

Τα κέντρα θεραπείας του δημοσίου εργάζονται με δυσανάλογο, ως προς τις ανάγκες, αριθμό προσωπικού οπότε πρέπει να αξιολογηθεί η κατάσταση και να λυθεί το θέμα της υποστελέχωσης τους όπως και το θέμα της μη συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού τους.

Να βελτιωθεί το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας σε σχέση με τον χειρισμό περιστατικών με ανήλικους χρήστες.

3.ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΛΑΒΗΣ (7 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ)

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση για τα Ναρκωτικά - Τάσεις και Εξελίξεις 2018, «αυξάνονται τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η ευρύτερη διαθεσιμότητα ναλοξόνης σε συνδυασμό με εκπαίδευση στην αναγνώριση και την αντιμετώπιση της υπερδοσολογίας, μπορεί να συμβάλει στην αποτροπή θανάτων σε πληθυσμούς χρηστών οπιοειδών. Η διάθεση ναλοξόνης αναγνωρίζεται, επομένως, από

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

αυξανόμενο αριθμό χωρών ως σημαντικό στοιχείο στρατηγικής τους για τη μείωση των θανάτων από υπερβολική δόση.

Η διαθεσιμότητα παραγώγων φαιντανύλης αυξάνει περαιτέρω τον κίνδυνο θανάτου από υπερβολική δόση".

Περαιτέρω η Έκθεση αναφέρει "Οι εξελίξεις αυτές καταδεικνύουν την επιτακτική ανάγκη για επανεξέταση των υφιστάμενων πολιτικών για την ναλοξόνη και εντατικοποίηση της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης τόσο των χρηστών ναρκωτικών όσο και των επαγγελματιών που μπορεί να έρθουν σε επαφή με τις ουσίες αυτές." Με βάση τα ανωτέρω εισηγούμαστε την ενίσχυση των προγραμμάτων που εφαρμόζει η Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου για την ναλοξόνη και την εκπαίδευση σε σχέση με αυτήν τόσο των χρηστών όσο και των οικογενειών τους και των επαγγελματιών που έρχονται σε επαφή με χρήστες.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση του 2018 " το διάστημα αμέσως μετά την αποφυλάκιση εγκυμονεί ιδιαίτερα μεγάλους κινδύνους για όσους έχουν ιστορικό χρήσης οπιοειδών. Για τον λόγο αυτό αρκετές χώρες έχουν αναπτύξει καινοτόμα προγράμματα διάθεσης ναλοξόνης και εκπαίδευσης των αποφυλακισμένων χρηστών", κάτι το οποίο εισηγούμαστε να γίνει και στην Κύπρο.

12

Συνέχιση και ενίσχυση της δωρεάν παραχώρησης ειδικών διαγνωστικών εξετάσεων ταχείας ανίχνευσης (rapid tests) στις δομές θεραπείας ούτως ώστε να γίνεται διάγνωση των μολυσματικών ασθενειών (HIV, HCV, HBV) σε όσα άτομα προσεγγίζουν τις δομές, με σκοπό την πρόληψη μετάδοσης μολυσματικών ασθενειών.

Επέκταση των ελέγχων για λοιμώδη νοσήματα και της θεραπείας τους στον πληθυσμό των φυλακισμένων.

Παροχή δωρεάν θεραπείας σε άτομα που είναι θετικά στην Ηπατίτιδα Γ. Προστατεύει το άτομο και την δημόσια υγεία.

Πρωώθηση της τηλεφωνικής γραμμής 1402 και ενίσχυση της λειτουργίας της .

Συμπερίληψη πρόνοιας στον Περί Οδικής Ασφάλειας Νόμο ώστε σε περίπτωση καταδίκης στη βάση νάρκοτεστ επαγγελματία οδηγού, η φύση του επαγγέλματος του, να αποτελεί επιβαρυντικό παράγοντα στην επιβολή της ποινής. Περαιτέρω να προνοείται στον ίδιο νόμο ότι σε τέτοιες περιπτώσεις η στέρηση της άδειας οδήγησης θα είναι δεδομένη επιπρόσθετα από οποιαδήποτε άλλη ποινή το Δικαστήριο αποφασίσει δίκαιο να επιβάλει και η επανάκτηση της άδειας να γίνεται όταν το άτομο ολοκληρώσει το πρόγραμμα θεραπείας του.

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

4.ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (6 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ)

Ενίσχυση της στελέχωσης και του εξοπλισμού στο λιμάνι και στα αεροδρόμια σε σχέση με την ανίχνευση παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών.

Σχεδιασμός και εφαρμογή αποτελεσματικής επιτήρησης των μαρίνων.

Να παραχωρηθεί δια νόμου στην Αστυνομία δυνατότητα παρακολούθησης τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, υπό όρους και προϋποθέσεις. Αυτό θα βοηθήσει στην καταπολέμηση της εμπορίας.

Αναβάθμιση του Τοπικού Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) του Τμήματος Παρακολούθησης της ΑΑΕΚ για σκοπούς έγκαιρου και αποτελεσματικού μηχανισμού ενημέρωσης σε σχέση με τις νέες ψυχοτρόπες ουσίες.

Αποτελεσματικότερος έλεγχος στις ταχυμεταφορές και τα ταχυδρομεία με βελτίωση της συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και ιδιωτικών εταιρειών μεταφορών.

Αναβάθμιση του ελέγχου στα σημεία διέλευσης από τις περιοχές που δεν ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

13

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ 4 ΠΥΛΩΝΕΣ (2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ)

Τέλος σε σχέση και με τους 4 πυλώνες ανωτέρω εισηγούμαστε σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού. Στόχος είναι να προστατευθεί η υγεία των πολιτών και να αναστραφεί η εικόνα της έρευνα με τίτλο « Το Κοινωνικό Κόστος των Παράνομων Εξαρτησιογόνων Ουσιών στην Κύπρο 2016» σύμφωνα με την οποία για κάθε 44,8 ευρώ που δαπανούνται για επιβολή του Νόμου, δαπανάται 1 ευρώ στην πρόληψη και έρευνα.

Επίσης τα Υπουργεία θα πρέπει να εφαρμόσουν τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας (EMCDDA) για την δημιουργία ξεχωριστής πρόνοιας στον προϋπολογισμό τους για αντιναρκωτική δράση, και η οποία θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά για δράσεις της εκάστοτε εθνικής στρατηγικής.

Αυγούστα Φακοντή
Επικεφαλής Τομέα Κοινωνικής Πολιτικής Δημοκρατικού Κόμματος

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy